

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortatio Ad Reditvm In Catholicam Ecclesiam, Ovicvlis Christi, Gevsiaa Tempestate Per Hollandiam Et Vicinvm Belgiov m Misere Dispersis

Lindt, Willem van der

Coloniae, 1577

VD16 L 1932

3. De veris ecclesiae Christi notis, quod vna, quod sancta, quod Catholica, quod Apostolica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31553

rum conuenticulis, diabolus tanta humanæ salutis inuidia rabidus, oppugnando studet perturbare, ac fidei vnitatem in varias nouorum dogmatum sectas discernere, ac veluti dilaniare. Manet tamen Christi veritas ita inuicta & indiuulsa, vt omnes tam probi quam improbi vno ore agnoscant, vnam esse catholicam Christi Ecclesiam, extra quam non magis speranda omnibus est salus, quam olim diluuij tempore extra illam arcam Noe. Hoc igitur principio apud omnium Christianorum animos etiamnum saluo, videndum, an aliqua nobis à Christo sint notæ datæ, quibus suam domum à diaboli Synagoga certò secernat: ne quis putet diutius Christum hic esse in deserto, per Anabaptistas celebrato, aut illic in penetralibus VVittenbergæ Luthericæ, aut Geneuæ Calvinicæ, aut Embdæ Menonica, aut Kunigspergæ Osiandrinæ.

Caput III.

De veris Ecclesia Christi notis, quod vna, quod sancta, quod Catholica, quod Apostolica.

Christus Dominus sua functus legatione ad Patrem rediturus, Apostolos suos vt per triennium ante mortem, ita diebus 40. post gloriosam suam resurrectionem, & misso veritatis omnis magistro Spiritu Sancto, de omnibus ita instruxit, vt nihil eorum, quæ ad Religionem Christianam fundandam sunt necessaria, eis defuerit. Quia igitur vnam vniuersi erant toto orbe fundaturi Ecclesiam, in Christi nomine vndiq; concorditer congregandam, vnum sibi confecerunt Symbolum, & certam veluti suæ militiæ tesseram: quam oporteret omnes in Christi ouicularum numerum recipiendos & tenere & profiteri. In ea autem fidei Christianæ formula ore vno legunt omnes, Credo sanctam Ecclesiam Catholicam. Quod fidei Christianæ capitulum si rectè expendamus,

Ecclesiam cum credimus, plures esse non posse se profiteri. mus, abunde nobis certas exponet notas, quibus Christi Ecclesia, ab Apostolis toto concorditer orbe olim abs sui exordio fundata, & noscatur, & ab Antichristianis discernatur synagogis. Ecclesiam enim dum hunc Christi gregem vocamus, non plures esse posse ipso vocabulo profiteri. Sicuti cum eandem dicimus Sanctam, ab eadem vniuersas hominum segregamus congregationes, quæ sunt aut Iudæorum, aut Mahumetanorum, aut Paganorum, siue gentilium, veri Dei ignorantia exæcatorum vocabulo, aliquem in cœtum congregatæ. Rursus sanctam quum vocamus, illas populorum congregationes ab hac Dei domo separamus, quæ veram non agnoscunt animarum sanctificationem, in reconciliatione per qua Sacramentorum Christi Spiritum donari. Ea autem sita est in vera peccatorum remissione, & animæ purgatione à peccatorum labe atque macula, denique in Spiritus sancti effusione, siue communicatione, qui animam sacramentis expiatam, suis ornet virtutibus. Siquidem suos Christus vere, non simulate sanctificat, quos suo regenerat Spiritu, quemadmodum pro suis orans apostolis, & quotquot per eos erant in ipsum credituri, docet, sanctifica eos, inquit, ò Pater, in veritate! Sermo tuus veritas est, non simulatio, non externa quædam gesticulatio, aut Comica hypocritarum aut Mimorum actio, & simulata mentium purgatio, aut vana expiatio. Vere siquidem nobis in Christi Sacramentis contingit, quod Dauidis ore prædixit Spiritus sanctus: Sanctimonia & magnificentia in sanctificatione eius: quòd vera nobis per ea cælitus donetur animarum sanctitas & puritas. Præclarè namque à D. Optato scriptum legimus. Ergo Ecclesia vna est, inquit libro secundo, cuius sanctitas de Sacramentis colligitur, non de superbia personarum ponderatur. Ab hac vera mentis & animæ sanctificatione quàm longè absint isti nouorum dogmatum magistri, paulò post dicetur aptius. Superest altera Ecclesiæ Christi nota, Catholica, quæ omnium certissimè simul & euiden-

Sanctam Ecclesiam Christi quãdo proficemur, distinge illas que Sacramentorum Christi non credunt veram sanctificationem.

Ioan. 17.

Psal. 97.

Catholica vocabulum eorum Symbolo additum.

den.

dentissimè hominibus ostendit, vbinam vera illa Dei domus, Christi & Apostolorum opera toto in mundo collecta, semper possit inueniri, certò cognosci, & ab imaginarijs æmuli diaboli Synagogis indubitanter internosci. Catholica, vocabulum est Græcum, generalitatem quandam, immò vbiquitatem, & quod vndique colligitur, siue vnum in cætum, quacunque orbis parte, vbi per Apostolos fuit initio disseminatum, congregatur, significans: quod latini, tanquam venerandam Religionis Christianæ vocem, sibi seruandum, & non immutandum putarunt: sicuti & alias voces non paucas, Ecclesia, Synodus, Apostolus. Germani putarunt sua voce admodum propria mutandum in Allgemeyn: quod apud omnes orbis populos extensum, siue per omnes hominum nationes est diffusum atque propagatum. Apostoli ergo quum illam à Christo Iesu ædificatam in terris Dei domum vellent describere, qualisnam sit, vt semper à suis posteris posset certò cognosci, & indubitanter ab adulterinis falsorum Christianorum conuenticulis discerni, symbolo suo hoc vocabulum Catholica adiecerunt, illam significantes hac voce veram esse Christi Iesu Ecclesiam, quæ per omnes omnium orbis Prouinciarum nationes est pia ipsorum opera plantata, propagata, & in lectissimam Dei vineam ædificata. Quam diuigitur in hac Christi Ecclesia Catholica manent homines atque perstant, de alio non laborant nomine, quam vt Catholici appellentur. Quod cognomen vbi mutant, sese quoque è vestigio Christianos negant: quemadmodum olim præclare à Lactantio Firmiano fuit ante annos 1300. adnotatum. Cum enim aut Nouatiani, aut Phryges, inquit libro 4. Institut. cap. vi. aut Valentiniani, aut Marcionitæ, aut Anthropiani, seu quilibet alij nominantur, Christiani esse desinunt, qui Christi vocabulo amisso, humana & externa vocabula induerunt. Quod ipsum & miseris nostræ tempestatis fratribus accidisse vt indubitatum est, ita ex animo dolemus. hars-

hæretici sese tum alij ab alijs, tum à vera Christi Ecclesia distinguunt, & ipsam Catholicam Christi Ecclesiam contumeliosis cognominibus appellant: tamē illi nomen (Catholica) non possunt adimere. Vnde ipsa sola manet vera Christi Ecclesia, in qua cur sibi manendum Diuus Augustinus crediderit, ita lib. contra Epistolam Fundamenti exposuit. Tenet postremo, inquit cap. 4. ipsum Catholicæ nomen: quod non sine causa inter tam multas hæreses sic ista Ecclesia sola obtinuit, vt cum omnes hæretici se Catholicos dici velint; quærenti tamen peregrino alicui, vbi ad Catholicam conueniatur, nullus hæreticorum vel Basilicam suam, vel domum audeat ostendere.

*Apostolica
cur Sym-
bolo a pa-
tribus Ni-
cenis olim
addita.*

Cæterum quia infesti diaboli opera, Christo semper aduersaria, fieri aliquando possit, vt fides Christi olim per Apostolos vbiq; gentium initio prædicata, obscuraretur alicubi, & ab hominibus nouitatum, siue nouarum impietatum & carnalium deliciarum amantibus reiiceretur, ita vt perfidia, aut noua aliqua impietatis doctrina magnam orbis terrarum occuparet partem: Ideo Spiritu Sancto authore, diuini Patres in Concilio Nicæno congregati, vocabulum Apostolicam Symbolo apponendam censuere: quo indubiam ostendunt notam, quæ in finem vsque mundi pijs semper certò ac liquidò demonstrat, vbinam, & penes quem hominum cœtum vera consistat Christi Ecclesia, extra quam nulli mortalium æterna salus est speranda, nedum expectanda. Hæc enim Ecclesiæ Christi nota, pijs Dei filijs certissima est Cynosura, quæ omnibus salutarem Euangelicæ doctrinæ veritatem ex animo quærentibus, certò semper ostendat, quonam terrarum angulo sit collecta, quonam populorum regno sit conseruata, qua in regione agat salua, & inuiolata & imperturbata. Quantumuis enim variæ impiorum hominum Synagogæ sese Christianos mentiantur, atque Catholicos profiteantur: falsi tamen arguuntur semper nominis, nisi se & Apostolicæ ostendant esse originis. Hoc enim sibi vult vocabulum Apostolica, Symbolo post annos ferè 300. iam pridem discernendarum hæreseon causa appositū.

Sicut

AD HOLLANDOS EXHORTATIO.

Sicut enim disiectis Aquilonari tempestate nauigijs, & ad desperationem vsque orto tenebricoso turbine, qui cœlum terræ misceat, ita vt nec horizontem, nec prouinciarum vicinarum liceat cognoscere limites, adactis vectoribus, hilaris apparens Cynosura sollicitis suæ salutis nautis suo ductu certam, qua naufragi euadant, demonstrat viam. Ita irruente in Dei domum hæreseon, quasi sæuientium ventorum procella, quæ collectas dudum in vnitæte fidei ouiculas Christi dispergat, ita vt de eius salute tantum non desperandum videatur, si cogitur illam Dei domum vocari, & esse Apostolicam, quod Apostolos habet authores, & piarum in vnum Christi ouile ouicularum collectores: fieri non potest, quin aperta omnibus ostendatur via, qua ad recuperandam in ea sibi salutem reuertantur.

Caput IIII.

*Quare irruente in ouile Christi seu a perfidia tempestate, aut hæretica
diaboli persecutione, fideles Christi serui, sedulique Pastores
celeuma illud olim inclamare solent, Non potest
Deum habere Patrem, qui catholicam
Christi Ecclesiam non ha-
bet Matrem.*

Hinc factum videmus à fidelibus illis Christiani ouilis Pastoribus, D.D. Cypriano & Augustino, alijsq; eorum imitatoribus, salutis ouium sibi creditarum sollicitis, vt exclamare, ac veluti orta turbulenti maris contra nauiculam Christi insurgentis, horridumque intumescens tempestate, celeuma cantare non dubitarint, Non potest Deum habere Patrem, qui Catholicam Christi Ecclesiam non habet Matrem! Sic contra diaboli synagogam, à Nouatianis per Africam & Italiam maximo numero, sub Christi tamen nomine, efflorescentem clamabat D. Cyprianus. Sic contra infinitam illam Donatistarum

D

rum